

Вих. № 26/01/116 від 22 січня 2026 року

Прем'єр-міністру України
Комітет екополітики ВРУ (до відома)

*Щодо системного недопущення професійної
екологічної експертизи до формування
державної політики у сфері довкілля*

ОФІЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

Шановна Пані Прем'єр-Міністре!

Звертаюся до Вас від імені представників фахової екологічної спільноти України та найбільшої професійної асоціації* у зв'язку з **системною кризою інституційної спроможності у сфері формування та реалізації державної політики з охорони довкілля, яка набуває ознак свідомого та цілеспрямованого відсторонення професійної екологічної експертизи від процесів ухвалення рішень.**

Протягом останнього року, попри умови повномасштабної війни, в Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України сформувалася практика, за якої ключові рішення щодо:

- водних ресурсів;
- якості атмосферного повітря;
- управління відходами;
- екологічного контролю;
- оцінки впливу на довкілля;
- впровадження НДТМ;
- кліматичної політики

ухвалюються в дуже закритому колі осіб без належної участі фахових екологів, інженерів, науковців та представників професійних асоціацій.

Йдеться не про поодинокі випадки. Йдеться про сталу систему, за якої професійна спільнота:

- не залучається до робочих груп;
- не допускається до обговорення проєктів нормативно-правових актів;
- не отримує відповідей на офіційні звернення та пропозиції.

Формування складів робочих груп відбувається непрозоро, без оприлюднення критеріїв відбору та без пояснення причин недопущення профільних експертів. Фактично має місце свідоме ігнорування професійної експертизи та її заміна представниками «своїї» «громадськості», які не мають ані відповідної освіти, ані практичного досвіду у сфері охорони довкілля.

Особливе занепокоєння викликає тенденція підміни фахових екологічних та інженерних процесів виключно юридичним супроводом, що призводить до:

- формалізації екологічної політики;
- створення декларативних, а не дієвих механізмів;
- зростання екологічних і техногенних ризиків;
- втрати довіри до державних інституцій.

У жодній іншій сфері державного управління подібна практика не вважається допустимою. Формування політики в галузі довкілля без профільних спеціалістів є управлінською аномалією, яка суперечить принципам належного врядування та національним інтересам.

Звертаю увагу: ми не ставимо під сумнів роль громадянського суспільства. Ми ставимо питання відповідальності за рішення, які мають довгострокові екологічні, безпекові та медичні наслідки. У жодній іншій сфері державної політики: лікування не визначається громадськими обговореннями без лікарів; авіаційна безпека — без інженерів; ядерна чи хімічна безпека — без профільних спеціалістів. Чому ж у сфері довкілля така практика вважається допустимою — залишається без відповіді.

Наголошую: відсутність реальної участі фахівців — це не процедурне питання. Це ризик для здоров'я людей, екологічної безпеки та відновлення країни в умовах війни.

У зв'язку з викладеним ПРОСИМО:

1. Ініціювати **перевірку порядку формування робочих груп** та дорадчих органів у сфері довкілля при Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України.
2. Забезпечити прозорість критеріїв відбору учасників таких груп з **обов'язковим урахуванням профільної освіти та практичного досвіду**. Участь у робочих групах, комітетах, консультаціях щодо екологічної політики має бути не за знайомством і не за «стурбованістю», а за чіткими критеріями:
  - профільна вища освіта (екологія, хімія, гідрологія, інженерія, біологія);
  - мінімум 5–7 років практичного досвіду;
  - підтверджені реалізовані проекти або розрахунки;
  - персональна відповідальність за надані висновки
3. **Гарантувати інституційну участь** професійних екологічних асоціацій, наукових установ та практиків у процесі формування державної екологічної політики.
4. **Припинити практику імітації експертного залучення** шляхом формального представництва нефахових осіб та «стурбованих активістів».
5. Надати офіційну відповідь щодо вжитих або запланованих заходів.

Зазначені питання мають принципове значення для екологічної безпеки держави, захисту здоров'я населення та виконання Україною міжнародних зобов'язань.

*Про Асоціацію професіоналів довкілля - <https://ukraine-oss.com/richnyj-zvit-2025-asocziacziyi-profesionaliv-dovkillya-paew/>

З повагою,
Президентка Асоціації РАЕВ

Людмила ЦИГАНОК